

11. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunta

V:n 1958 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten valittuun taksoituslautakuntaan kuului 66 jäsentä eli sama määrä kuin edellisenäkin vuonna. Lautakunnan puheenjohtajana toimi varat. Torsten Nordberg ja varapuheenjohtajana isännöitsijä Väinö Ahde. (V:n 1958 kunn. kalenterissa on lueteltu ao. jäsenten nimet.)

Lautakunta asetti keskuudestaan asioita valmistelemaan 12- jäsenisen valmisteluvaliokunnan, jonka puheenjohtajana oli lautakunnan puheenjohtaja. Taksoituksen toimitamista varten lautakunta jakaantui 16 osastoon.

Lautakunta piti 6, valmisteluvaliokunta 14 ja eri osastot yhteensä 775 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjat käsittivät 54, valmisteluvaliokunnan 55 ja eri osastojen yhteensä 319 545 pykälää.

Lautakunnan kokouksissa päätettiin taksoitukseen liittyvistä yleisluonteisista asioista, kuten eräisiin työntekijä- ja ammatinharjoittajaryhmiin kuuluville työstä aiheutuneiden kustannusten arvioimisesta (14, 15, 16, 17, 19, 35, 43, 44 §); puutarhasta saadun tulon arvioimisesta (21 §); esikaupungeissa olevien kiinteistöjen taksoitusperusteista (23 §); huoneiston omistajan nauttiman asuntoedun arvioimisperusteista (24 §); luontoisetujen raha-arvon arvioimisesta (25, 26 §); käyttöomaisuudesta myönnettävistä arvovähennyksistä (38, 50 §); verovelvollisen henkilön veronmaksukyvyyn olennaisen alentumisen vuoksi myönnettävän vähennyksen arvioimisperusteista (39 §); kiinteistöjen harkintataksoituksessa noudatettavista perusteista (45 §) ja kansaneläkelaitoksen toimihenkilöiden osakehuoneistojen oston yhteydessä saaman edun verottamisesta (49 §). Lautakunta antoi myös lausunnon vt Procopén ym. aloitteesta, joka koski toimenpiteisiin ryhtymistä kunnallistaksoituksessa sosiaalisilla perusteilla myönnettävien vähennysten enimmäismäärän muuttamiseksi (12 §) sekä päätti Axel August Ekströmin rahaston korkovarojen jaosta (52 §).

Kaupunginhallituksen 19. 9. 1957 asettama komitea laati kertomusvuotena ehdotuksen taksoituslautakunnan johtosäännöksi. Tästä ehdotuksesta lautakunta antoi lausunnon (48 §). Verotuslain tultua 12. 12. 1958 säädetyksi kaupunginhallitus päätti 2. 1. 1959, että kysymys taksoituslautakunnan työjärjestyksen tarkistamisesta ja johtosäännön antamisesta taksoituslautakunnalle raukeaa.

Taksoitusta varten antoi tuloilmoituksen 298 807 verovelvollista. Tarkkailuilmoituksia saapui lisäksi 3 404 sellaisen verovelvollisen saamista tuloista, jotka eivät olleet antaneet tuloilmoitusta. Taksoituksessa määrättiin 262 777 verovelvolliselle yhteensä 1 481 321 713 veroäyriä, joista kiinteistötulojen osalle tuli 62 644 169, elinkeino- ja ammattitulojen osalle 296 260 908 sekä henkilökohtaisten tulojen osalle 1 122 416 636 äyriä. Taksoitus valmistui kesäkuun alkupuolella ja siitä laadittu luettelo pidettiin verovelvollisten nähtävänä aikana 18. 6. — 2. 7.

V:n 1958 tuloista toimitettavaa taksoitusta varten valittu taksoituslautakunta aloitti toimintansa kertomusvuoden lokakuussa.

Tutkijalautakunta

Tutkijalautakuntaan kuuluivat maistraatin jäsenistä kunnallispormestari Weio Henriksson, vt. oikeusneuvosmies Olavi Joutsenlahti ja hänen ollessaan estyneenä oikeusneuvosmies Arne Wennerqvist, kunnallisneuvosmiehet Aarne Kesänen ja Armas Linnamaa sekä taksoituslautakunnan valitsemina jäseninä tarkastaja Kaarlo Altti, revisori Toivo Huttunen, varastonhoitaja Jaakko Lehtoranta ja varat. Stig Wiberg. Lisäksi kuului lautakuntaan 8 kaupunginvaltuuston valitsemaa jäsentä. Lautakunnan puheenjohtajana toimi kunnallispormestari Henriksson. Muistutusten valmistavaa käsittelyä varten lautakunta jakaantui 4 jaostoon.

Lautakunta piti 4 ja sen eri jaostot yhteensä 98 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjat käsittivät yhteensä 3 476 pykälää.

Lautakunnalle tehtiin taksoituksesta 3 468 muistutusta, joista 1 890 aiheutti muutoksen taksoitukseen. Kun hyväksytyt muistutukset vastasivat yhteensä 4 551 668 veroäyriä, aleni veroäyrien lukumäärä 1 476 770 045 äyriin. Tämä taksoituksen lopullinen äyrimäärä jakaantui seuraavasti: 62 381 312 äyriä kiinteistötulosta, 294 096 941 äyriä elinkeino- ja ammattitulosta sekä 1 120 291 792 äyriä henkilökohtaisista tuloista.

Tutkijalautakunnan päätös asetettiin nähtäville 5. 11.

Kertomusvuotena oli veroäyrin hinta, jonka kaupunginhallitus vahvisti, 12: 50 mk.

Verolautakunta

Verolautakuntaan, jonka tehtävänä oli toimittaa kaupungissa valtion tulo- ja omaisuusverotus v:lta 1957 sekä määrätä saman vuoden tulojen ja omaisuuden perusteella suoritettava lisävero, kuuluivat verojohtaja Erkki Sirviö puheenjohtajana, 39 valtiovarainministeriön määräämää muuta jäsentä ja 34 kaupunginvaltuuston valitsemaa jäsentä. Valtiovarainministeriön määräämistä jäsenistä oli 5 lautakunnan jaostojen puheenjohtajiksi määrättyä lisäjäsentä. Yhden lisäjäsenen paikka oli koko vuoden täyttämättä. Lautakunta oli jaettu 7 jaostoon.

Lautakunnan kokouksissa, joita pidettiin 3, päätettiin verotusta yleensä koskevista asioista.

Veroilmoituksen antoi 299 787 verovelvollista. Lisäksi saapui tarkkailuilmoituksia 3 394 sellaisen verovelvollisen tuloista tai omaisuudesta, jotka eivät olleet antaneet veroilmoitusta. Veroa määrättiin yhteensä 206 011 verovelvolliselle.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:

	mk	mk
Tulovero	27 811 562 289	
Omaisuusvero	4 072 731 678	
Veronkorotusta	40 532 629	
Veronlisäystä investointirahastosta v. 1955 annetun lain 7 §:n 3 mom:n perusteella	683 140	
Jälkiverotus	813 931 048	
	<u>32 739 440 784</u>	
Veronvähennys osinkotulon johdosta tehtyjen vähennysten perusteella.....	282 268 099	32 457 172 685

Koko maksuunpantu tulo- ja omaisuusvero oli siis 32 457 172 685 mk.

Palautettava ennako	2 230 633 691	
Ennakot, joita ei palauteta määrän pienuuden vuoksi ...	24 599	2 230 658 290
Tuloista pidätetty veron ennako	6 692 160 965	
Maksuunpantu veron ennako	22 774 568 601	
Suoritettava veromäärä.....	5 200 175 875	
Veromäärä, jota ei peritä sen vähäisyyden vuoksi	119 394	
Veromäärä, jota ei peritä merenkulun edistämistä tarkoittavan verolain nojalla	20 806 140	34 687 830 975

Verotus valmistui marraskuun alussa ja veroluettelon lyhennysote oli julkisesti nähtävänä aikana 17. 11. — 1. 12. Verotuksesta tehtiin määräajassa 3 682 valitusta.

Perintöverolautakunta

Perintöverolautakunnan puheenjohtajan tehtävät hoiti verolautakunnan varapuheenjohtaja varat. Erik Blomkvist.

Lautakunnalle annettiin 3 050 perunkirjaa ja 463 lahjaveroilmoitusta. Lautakunta ratkaisi 3 134 perintövero- ja 421 lahjaveroasiaa. Perintöveroa maksuunpantiin 369 349 307 mk ja lahjaveroa 37 334 287 mk.

Verovirasto

Henkilökunta ja palkkaus. Verojohtajana toimi edelleen varat. Erkki Sirviö sekä valtion palkkaamana apulaisverojohtajana lainop. kand. Erkki Säilä ja kaupungin palkkaamana apulaisverojohtajana lainop. kand. Toivo Tuunanen.

Virastossa oli 62 kaupungin vakinaista ja 114 tilapäistä virkaa. V:n 1960 alusta tapahtuvan kunnallisverotuksen ja valtionverotuksen yhdistämisen takia jätettiin vapautuneet virat edelleen täyttämättä, minkä vuoksi kaupungin vakinaisia viranhaltijoita oli vain 60 ja tilapäisiä 105. Valtion ylimääräisiä toimia virastossa oli 180 ja tilapäisiä 147. Lisäksi virastossa palveli 443 valtion satunnaista toimihenkilöä, joista 330 suoritti veroilmoitusten vastaanottoa ja verokirjojen laskentaa.

Kaupungin varoista suoritettiin palkkaa vakinaisille viranhaltijoille 40 721 492 mk ja tilapäisille viranhaltijoille 107 758 269 mk. Ylityökorvaukset ja muut palkkamenot olivat 2 020 089 mk. Valtion suorittamat viraston palkkamenot olivat yhteensä 225 328 252 mk.

Toimipaikat. Viraston toimipaikat olivat samat kuin aikaisemminkin. Osuusliike Elannon talossa Kluuvikatu 5 toimi lisäksi vajaan kahden kuukauden ajan tilapäinen laskentaosasto, joka suoritti verokirjojen ja veronpidätystodisteiden laskemisen. Tammi-kuun lopulla oli virastolla käytössä eri puolilla kaupunkia huonetiloja veroilmoitusten vastaanottoa varten. Viraston käytössä olleista huoneistoista maksettiin vuokraa kaupungin varoista 16 889 313 mk ja valtion varoista 26 294 442 mk eli yhteensä 43 183 755 mk.

Vuoden päättyessä oli viraston kaluston hankinta-arvo yhteensä 41 950 760 mk. Tästä oli kaupungin varoilla ostettujen kirjoitus- ja laskukoneiden osuus 5 880 687 mk ja muun kaluston 13 487 050 mk sekä valtion varoilla ostettujen kirjoitus- ja laskukoneiden 9 755 157 mk ja muun kaluston 12 827 866 mk.

Toiminta. Kertomusvuonna suoritettiin virastossa v:lta 1957 toimitetun kunnallisverotuksen ja tulo- ja omaisuusverotuksen sekä kansaneläkevakuutusmaksun määräämisen ynnä vireillä olleiden perintö- ja lahjaverotusten valmistelu.

Verotuksen valmistelun yhteydessä virastosta lähetettiin ja sille saapui lukuisasti erilaisia kirjelmiä, joista mainittakoon verovelvollisille lähetetyt kehotukset ja niihin annetut vastaukset sekä muiden paikkakuntien taksoitus- ja verolautakunnille lähetetyt ja niiltä saapuneet lausunnot ja tarkkailuilmoitukset. Kirjattuja postilähetyksiä saapui virastoon yhteensä 20 960. Kunnallistaksoituksesta ja kansaneläkevakuutusmaksun määräämisestä tehtyjen valitusten johdosta annettiin 2 442 selitystä lääninhallituksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Tulo- ja omaisuusverotuksesta sekä perintö- ja lahjaverotuksesta tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 4 952 valtionasiamiehen vastinetta tarkastuslautakunnille. Muitten virastojen käytettäväksi toimitettiin 4 176 asiaa koskevat asiakirjat.

Veroviraston esittelystä kaupunginhallituksen yleisjaosto käsitteli 1 540 kunnallisverotusta koskevaa verovapautusasiaa. Yleisjaosto poisti veron 221 tapauksessa, alensi veroa 959 tapauksessa ja myönsi pidennystä veron maksuaikaan 109 tapauksessa, jota vastoin 251 hakemusta ei antanut aiheita enempiin toimenpiteisiin. Kansaneläkevakuutusmaksun alentamista ja poistamista koskevia asioita käsiteltiin kaupunginhallituksessa 392, jolloin maksu poistettiin 152 tapauksessa, sitä alennettiin 198 tapauksessa, maksuaikaan myönnettiin pidennystä 7 tapauksessa, kun taas 35 hakemusta ei aiheuttanut enempiä toimenpiteitä.

Virastolle esitettiin leimaverolain 87 §:ssä säädettyssä tarkoituksessa 8 884 arvopaperikauppaa koskevaa leimaverolaskelmaa, joiden mukaan leimaveroa oli suoritettu yhteensä 124 108 903 mk.

Viraston tarkastustoimisto suoritti 323 verovelvollisen kirjanpidon täydellisen tarkastuksen. Tarkastuksissa tuli ilmi, että näistä verovelvollisista 218 oli jättänyt verotusta varten ilmoittamatta tulojaan yhteensä 295 046 000 mk. Näiden ja tarkastustoimiston toimittamien muiden tarkastusten yhteydessä ilmeni myös, että 384 muuta tšekäläistä verovelvollista oli jättänyt ilmoittamatta tulojaan 118 612 000 mk. Toisilla paikkakunnilla asuvien verovelvollisten täältä saamista palkkioista ja muista tuloista, jotka tarkastuksia suoritettaessa saatiin selville, lähetettiin asianomaisille verolautakunnille 815 tarkkailutietoa.

Viraston asianvalvojan ja apulaisasianvalvojan suorittaman valmistavan tutkinnan jälkeen tehtiin rikospoliisille verosäännösten rikkomisesta 178 ilmoitusta poliisitutkintaa ja syytteesen panoa varten. Näiden ja aikaisempina vuosina tehtyjen ilmoitusten johdosta vireille pannuissa syytejutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana tšekäläisessä raastuvanoikeudessa ja hovioikeudessa 62 henkilöä veronkavalluksesta, 2 henkilöä rikoslain 36 luvun 10 §:ssä mainitusta rikoksesta, 83 henkilöä ennakonperintää koskevien säännösten rikkomisesta ja 4 henkilöä muista rikoksista. Tuomittu rangaistus oli 5 tapauksessa kuritushuonetta tai vankeutta ja muissa tapauksissa sakkoo. Korkein vapausrangaistus oli 8 kk kuritushuonetta sakkorangaistusten käsittäessä 15—200 päiväsakkoa. Tuomittujen sakkojen yhteismäärä nousi 3 172 650 mk:aan. Syytejuttujen yhteydessä tuomittiin maksettavaksi korvausta kaupungille 285 480 mk ja valtiolle 2 603 206 mk.

Menot ja tulot. Kertomusvuoden alusta tuli voimaan kaupunginhallituksen 2. 1. ja valtiovarainministeriön 9. 1. hyväksymä sopimus, jonka mukaan viraston ylläpitämisestä aiheutuneista yhteisistä kustannuksista kaupunki suorittaa edelleen 40 % ja valtio 60 %. Kaupungin varoja oli veroviraston käytettäväksi varattu kertomusvuoden talousarvioon määrärahoja yhteensä 193 039 512 mk. Lisämäärärahoja myönnettiin kertomusvuoden aikana palkkioihin 1 170 500 mk, vakinaisten viranhaltijoiden palkkioihin 1 924 662 mk, työnantajan lapsilisä- ja kansaneläkemaksuihin 634 702 mk, vuokriin 4 991 575 mk, valaistukseen 373 000 mk ja tarverahoihin 1 510 000 mk, joten määrärahojen yhteissummaksi tuli 203 643 951 mk. Määrärahoista jäi käyttämättä 9 915 364 mk. Täten jaettavat viraston menot olivat kertomusvuotena yhteensä 463 400 882 mk, josta määrästä kaupungin osuus oli 185 360 353 mk ja valtion osuus 278 040 529 mk. Lisäksi kaupunki suoritti taksoitus- ja tutkijalautakunnan kokouspalkkioita 7 290 000 mk, näistä palkkioista mennyttä lapsilisä- ja kansaneläkevakuutusmaksua 325 794 mk, veroilmoituslomakkeiden painatuskustannuksia 752 440 mk ja kaluston hankintakustannuksia 603 000 mk. Tuloja kertyi kaupungin evankelisluterilaisten seurakuntain taksoitusluettelon otteen ja kirkollisverolippujen valmistamisesta 2 904 000 mk, mistä 40 % eli 1 161 600 mk tilitettiin kaupungille ja 60 % eli 1 742 400 mk valtiolle, sekä toimituskirjain lunastuksista kaupungille 237 125 mk ja valtiolle 95 420 mk.

Veroviraston tilinpidon tarkastajat toimittivat kuukausitilitysten tarkastukset välittömästi niiden valmistuttua, jolloin sekä lääninhallitukselle että kaupunginhallitukselle lähetettyihin tili-ilmoituksiin merkittiin asianmukainen tarkastuslausunto.